

GAZETA bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al
Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Ianuarie-Februarie 2009
Nr. 1,2 (99,100),
16 pag.

În acest număr:

1-8 Conferința Științifică a Tinerilor Bibliotecari

8	Popas eminescian la Bravicea
9	Eminescu-i vremea care vine
11	Eminescu și muzica
12	Cartea lăcrimează că a plecat poetul
13	Recitindu-i cărțile lui Grigore Vieru, mereu îl vom avea alături
14	2009- Anul promovării imaginii bibliotecii publice Biblioteca și activitatea de voluntariat: beneficii bilaterale
15	Omagiu jubliar
16	Știri IT

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ A TINERILOR BIBLIOTECARI

La 15 ianuarie, anul curent, în sala de festivități a Bibliotecii Naționale, a avut loc Conferința științifică dedicată Anului Tineretului, organizată de Clubul Tinerilor Bibliotecari, cu genericul: "Modernizarea bibliotecii în viziunea tinerilor bibliotecari". La această întrunire care a coincis cu ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu, au participat toate serviciile din BNRM. Domnul Alexe Rău, directorul general al Bibliotecii Naționale, a salutat inițiativa profesională a tinerilor bibliotecari, care au tendințe de spirit creator și de căutare pe meridianele biblioteconomiei.

Pe parcursul conferinței, au fost prezentate discursuri științifice ale tinerilor bibliotecari din diferite servicii ale BNRM cu următoarele teme: "Mihai Eminescu – bibliotecar" – Cristina Popa, Centrul de management; "Biblioteca 2.0 și Bibliotecarul 2.0" – Diana Lupușor, Centrul de automatizare; "Elemente de comunicare în relațiile cu publicul" – Aliona Manda, Serviciul "Lectura publică"; "Numerizarea colecțiilor: posibilități și preocupări" – Viorica Antonov, Serviciul "Dezvoltare în biblioteconomie" ș. a.

În continuare reluăm pe paginile ziarului *Gazeta bibliotecarului* câteva secvențe ale discursurilor tinerilor bibliotecari de la conferință, care sperăm că-i vor intriga și pe alți bibliotecari atât din capitală, cât și din republică.

Raisa Plăieșu

Biblioteca 2.0 și Bibliotecarul 2.0

DIANA LUPUȘOR

De câteva secole se vorbește despre „criza informațională” ca o consecință a creșterii cantității de informații și a imposibilității sistemelor tradiționale de-a mai putea face față acestora. Automatizarea serviciilor bibliotecii transformă modul de acces la informații, ducând la dezvoltarea de instrumente performante de stocare, regăsire și difuzare a informației, iar biblioteca trebuie să se adapteze din mers la noile realități tehnologice.

Internetul a produs o adevărată democratizare a informației și comunicării, prin accesul la o cantitate mare de informații adunate într-o „bibliotecă”, accesibilă oricând și oricui, eliminând barierele de comunicare impuse de granițe fizice, economice sau sociale.

Web 2.0

Conceptul de web 2.0 a apărut în anii 2004-2005. Wikipedia îl definește astfel: „Web 2.0 ca fiind un termen care desemnează o mulțime întreagă de aspecte interactive și colaborative ale Internetului, și aici în special ale World Wide Web, de natură foarte recentă.” **Blogurile, wikis-urile, feedurile RSS** sunt principalele elemente ale Web-ului 2.0. **Web 2.0** se bazează pe încredere, pe o nouă generație de dezvoltatori, pe existența Open Source, pe dorința de comunicare a utilizatorilor. Aici utilizatorul este cel care creează „era informației”, prefigurând

aparitiia unor servicii web mai capabile și mai inteligente, ca web 3.0.

Biblioteca 2.0

Conceptul de „Library 2.0” a fost inventat de Michael Casey pe blogul său Library Crunch (2). Acest concept a provenit din contopirea lui Business 2.0 și Web 2.0. Library 2.0 a fost lansat în octombrie 2005 la *Conferința Internet Librarian 2005*, de către Michael Stephens de la Biblioteca Publică „Saint Joseph”. Casey a sugerat că bibliotecile se află la o răscruce și trebuie să elaboreze o strategie de adaptare, pentru a aplica elementele Web 2.0: „Desigur, primul pas spre Library 2.0 îl reprezintă antrenarea bibliotecarilor în tehnicile noului web, prin inițierea unor programe de pregătire pentru bibliotecari”.

Biblioteca 2.0 este un concept nou, care operează în concordanță cu așteptările utilizatorilor, capabilă să asigure acestora informații cu acces nelimitat, gratuit, la orice tip de informație, de oriunde și oricând. **Biblioteca 2.0** desemnează un model de modernizare a serviciilor oferite de bibliotecă, iar bibliotecile trebuie să-și propună să utilizeze instrumentele și mijloacele de informare puse la îndemână de noile tehnologii. În continuare voi prezenta unele instrumente ale Bibliotecii 2.0: Blogul, RSS-ul și Wiki-ul.

Blogul

Blogul este un site ce conține articole periodice, permanent actualizat, ce are de obicei un caracter personal, dovedindu-și utilitatea mai ales în rândul comunităților cu preocupări comune. Este elaborat și întreținut de o persoană, deosebindu-se de un site prin anumite particularități: blogul tinde să fie mult mai dinamic, se actualizează regulat cu însemnări care de obicei conțin data și ora. Prin intermediul blogului, utilizatorii pot comenta sau trimite referințe și alte elemente suplimentare.

RSS-ul

RSS este abrevierea de la **Really Simple Syndication** sau de la **Rich Site Summary**. **RSS**-ul a fost inventat

de Netscape în anul 1999. „Un RSS feed este un fișier XML, care descrie conținutul unui site, fiind actualizat odată cu acesta. **RSS**-ul face ca anumite concepte ale **Web 2.0** să devină realitate. Astfel, utilizatorul are putere absolută de decizie asupra a ceea ce vrea să citească, gratuit și în timp real, informații de pe diverse site-uri: de exemplu titlurile ultimelor știri ale articolelor sau o parte din conținutul lor. **RSS**-ul permite utilizatorului să se aboneze anonim, fără a-și face griji de spam sau să apeleze la e-mailuri sau Newslettere.

Wiki-ul

Wiki este o aplicație web care permite utilizatorilor să se implice în adăugarea și modificarea conținutului. Accesul este gratuit oricărui utilizator la completarea articolelor cu informații. O cunoscută și valoroasă aplicație este Wikipedia care a reușit în cinci ani de existență să modifice radical conceptul de enciclopedie.

Bibliotecarul 2.0

Dezvoltarea tehnologică și nevoia de informare tot mai acută a utilizatorilor au impact și asupra bibliotecarilor:

1. Bibliotecarul 2.0 trebuie să fie bun cunoscător al resurselor Internet, pe care trebuie să le organizeze astfel încât să le poată recomanda utilizatorilor;
2. Bibliotecarul 2.0 trebuie să propună spre consultare site-uri pe diferite teme de interes, să selecteze surse de încredere, verificate sau ai căror editori sunt menționați în site;
3. Bibliotecarul 2.0 nu este altcineva decât bibliotecarul care trebuie să țină pasul cu mediul informațional aflat într-o continuă și rapidă schimbare, să-și dezvolte abilități de a lucra cu tehnologiile multimedia, de a lucra în rețele, de a accesa, prelucra și a folosi resursele noi.

Pro și contra Web 2.0.

Unii specialiști care lucrează în IT consideră că Web 2.0, din punct de vedere tehnic, reprezintă o evoluție, dar din punct de vedere social – un

(Continuare în pag. 3)

fenomen care mai mult strică, deoarece Web 2.0 înseamnă că „nu ești dacă nu ești pe net”. Accentul este pus pe locul și rolul utilizatorilor de informații care creează conținutul informațional, pentru că ei aduc știri, link-uri către articole și scriu comentarii, ei sunt cei care fac totul.

Argumentele pro ar fi actualizarea continuă a informației, accesibilitatea

și abundența ei, iar cele contra, faptul că informația poate fi ușor manipulată și nu mai înseamnă calitate, ci cantitate.

Concluzii

Biblioteca 2.0 ar trebui să fie disponibilă Internetului deschis, motoarelor de căutare, să vină cu noi aplicații și servicii utilizatorilor. Biblioteca 2.0

înseamnă accesibilitate, înseamnă o deschidere mai mare către utilizatori, angajată să servească comunități actuale și potențiale de utilizatori. Biblioteca 2.0 facilitează și încurajează implicarea personalului bibliotecilor și a comunităților. Biblioteca 2.0 și Bibliotecarul 2.0 anticipează un viitor cu transformări spectaculoase.

Elemente de comunicare în relațiile cu publicul

ALIONA MANDEA

În condițiile în care tehnologiile informaționale devin tot mai performante, iar utilizatorii sunt tot mai exigenți, oferirea unor servicii de calitate devine o adevărată provocare pentru o bibliotecă. În acest context cunoașterea metodelor și tehnicilor de comunicare vine să rezolve într-o oarecare măsură această problemă. Doar în acest mod vom putea obține încrederea, simpatia și susținerea din partea membrilor societății.

Comunicarea eficientă este considerată drept cheia succesului în relația dintre o instituție și publicul ei. Aceasta implică crearea unor fluxuri de comunicare bidirecționale: dinspre public spre instituție și invers, în beneficiul reciproc. O instituție trebuie să fie un bun ascultător, sensibil la interesele și necesitățile publicului. În același timp, să fie un bun comunicator, capabil să transmită mesajul său, să-și facă publice serviciile.

În general, comunicarea reprezintă interacțiunea socială prin sistemul de simboluri și mesaje. Comunicarea umană poate să fie:

Verbală – adică cea care folosește o singură modalitate de dezvoltare – cuvântul.

Nonverbală – se realizează prin mai multe mijloace: gesturi, mimică, priviri etc.

Mai distingem comunicare *interpersonală* și *intrapersonală*.

La rândul ei, comunicarea interpersonală poate fi:

Directă – în prezența ambelor părți sau

Mediată – de un anume suport – (de ex. mijloacele mass-media).

În ultima situație, alături de comunicarea mediată doar de un anume suport (scrisoare, telefon, internet), există și comunicarea de masă, în care pot interveni instituții și profesioniști în comunicare.

Fiecare instituție bibliotecară își are propriile sale metode și tehnici de comunicare cu anumite categorii ale publicului. Aici pot fi incluse atât materialele tipărite (broșuri, buletine informative, foi volante, ghiduri), cât și organizarea diverselor expoziții, excursii, lansări de carte.

Dar dincolo de toate acestea, cel mai important rol atât în comunicare, cât și în promovarea imaginii unei instituții, îi revine specialistului care are contact direct cu utilizatorul, adică bibliotecarul de la catedră. Ar fi bine ca acesta să posede un ansamblu de calități și abilități personale și profesionale. În plus, să fie sincer interesat ca să promoveze imaginea bibliotecii. Nu există rețete care să pregătească persoana pentru un asemenea rol. Cert este faptul că e necesară o cultură generală solidă și abilități de comunicare.

În același timp, doar cu un comportament adecvat și o comunicare eficientă nu se rezolvă toate problemele. Oricât de amabil ar fi bibliotecarul, cititorul va pleca nemulțumit dacă nu va găsi cartea ce-l interesează sau nu

va putea scana materialele necesare. De aici reiese că ar fi bine să luăm în calcul și alte aspecte care necesită îmbunătățire. De exemplu:

1. Renovarea bazei tehnico-materiale a bibliotecii;
2. Oferirea noilor servicii;
3. Crearea unui aspect modern al sălilor de lectură.

În virtutea funcțiilor sale, Serviciul „Lectura publică staționară” a devenit ținta tuturor reclamațiilor din partea utilizatorilor. Cu sau fără voia noastră, dar deseori, suntem puși în situația de a asculta toate nemulțumirile cititorilor, referitoare la deficiențe ale fișierului, cele legate de lacunele din colecții sau lipsa condițiilor adecvate de muncă.

În urma unui sondaj efectuat anul trecut s-a constatat că aproximativ 40% din cititori nu sunt mulțumiți de dotarea tehnică a bibliotecii.

Aproape un sfert din respondenți sunt nesatisfăcuți de colecții.

Cei mai mulți solicită diversificarea materialelor de referință și îmbogățirea fondului audiovideo cu noi documente și note.

De ajutorul bibliografului sunt mulțumiți doar jumătate din respondenți.

Vreau să menționez că mulți cititori solicită prezența unui bibliograf în sala de calculatoare. Îndeosebi întâmpină dificultăți cititorii care vizitează pentru prima dată biblioteca. Aceștia au nevoie de instruire în vederea accesării bazei de date. În multe cazuri cititorului i se recomandă să-și caute singur informația, fără a i se demonstra cum se face acest lucru.

Circa 17% din utilizatori nu sunt satisfăcuți de sistemul de informare al bibliotecii. Iar aproximativ 8%

(Continuare în pag. 4)

sunt nemulțumiți de amabilitatea bibliotecarilor.

Toate aceste cifre ne indică foarte clar care sunt nemulțumirile utilizatorilor și asupra căror domenii trebuie să ne concentrăm atenția.

În ultimii ani s-a micșorat substanțial și numărul cititorilor.

Motivele acestui fenomen sunt multe și diverse. Evident că majoritatea preferă să-și suplonească necesitățile informaționale cu ajutorul internetului. Alții scanează sau xeroxează publicațiile.

Cititorul de azi nu prea agreează modalitatea de a studia în sala de lectură. Probabil, i se pare mult mai comod de a sta acasă în fața calculatorului.

Un alt motiv ar putea fi faptul că utilizatorul optează pentru o bibliotecă modernă, dotată cu tehnologii de ultimă generație, ceea ce i-ar permite în timp util să-și rezolve orice problemă.

În această ordine de idei, Clubul tinerilor bibliotecari, a elaborat o serie de propuneri vizând optimizarea serviciilor oferite utilizatorilor. În continuare voi enumera câteva din ele:

1. Procurarea unui scanner și a unei imprimante color pentru utilizatori;
2. Promovarea serviciilor cu plată: imprimare, scanare, numerizare, restaurare, copertare, comanda publicațiilor prin telefon și e-mail;
3. Asigurarea accesului liber la edițiile periodice și la materialul în grup;
4. Accesul on-line la edițiile periodice;
5. Amplasarea în holul bibliotecii a unui ecran ce ar prezenta serviciile oferite de bibliotecă;
6. Informarea cititorilor prin telefon sau e-mail cu privire la faptul că publicația solicitată este disponibilă;
7. Instalarea unui panou electronic în sala de lectură care ar anunța utilizatorul despre îndeplinirea comenzii;
8. Comercializarea biroticii pentru utilizatori;
9. Achiziționarea unui sistem modern de iluminare a bibliotecii;
10. Montarea unui sistem de climatizare, care să permită menținerea temperaturii de 19°C - 24°C.

Membrii Clubului tinerilor bibliotecari speră ca aceste propuneri nu vor rămâne fără atenție și vor fi incluse, măcar o parte din ele, în Planul strategic al bibliotecii ce se elaborează în prezent.

LECTURA în era INFORMAȚIONALĂ

Lumea informației este lumea cunoașterii, lumea de mâine, un viitor la care lucrează deja milioane de oameni.

Biblioteca mileniului trei va fi nu numai biblioteca noastră dar și a generațiilor viitoare, care vor ști ce înseamnă cartea, mai ales vor integra folosirea calculatorului în viața de zi cu zi.

Tinerii de azi au înțeles că a învăța, te informa cât mai repede și cât mai bine, înseamnă a progresa.

Cerința de informare este obiectivă. Biblioteca trebuie să fie aptă pentru a răspunde acestei cerințe, să furnizeze fiecărui utilizator informația de care are nevoie în forma pe care acesta o dorește.

Ne place sau nu, nevoia de lectură a cunoscut un aspect mai puțin "romantic" în ultimii ani ai secolului trecut. Se pare că noile generații merg într-o direcție în care, pe primul plan, se situează mai mult dorința de comunicare, comunicarea de la distanță, prin intermediul computerului. Unii oameni nu mai au timp să citească beletristică, și își amână această plăcere pentru vremea pensionării, dar din păcate rămâne un vis destul de îndepărtat.

Despre starea lecturii, azi, firește, se spune că "iată, cândva... cu vreo 20-30 de ani în urmă, oamenii citeau, nu glumă, nu ca acum"! Nu știm cine ar putea pune la îndoială că prin anii 1960-1990 ai secolului trecut, și în genere, în anii de regim comunist, oamenii citeau mai mult decât acum.

Elementar, și din motivul că nu existau video și internet, nici măcar televiziunea nu se impusese prin diversitatea și calitatea programelor, ca în prezent.

Astăzi însă, în prim-plan iese calitatea lecturii. Dacă admitem că în prezent se citește mai puțin decât cu vreo 20-40 de ani în urmă, cert e că în zilele noastre lecturile sunt mai calitative. Pentru că omul nostru citește preponderent din anumite necesități: profesională, intelectuală, sufletească și din propria dorință.

Utilizatorul în ziua de azi se află în fața unei dileme. Din toate părțile este asaltat de informație, care îmbracă diverse forme: suport tradițional (carte, periodici), magnetic (casete, microfilme), suport electronic (CD-uri, ziare și reviste on-line, cataloagele de cărți) etc. Ce să aleagă? E destul de greu să se oprească asupra unuia fiind influențat de culoare, format, grafică, simplitate etc. Informația este supraviețuită de publicitate. Nu mai există un criteriu de selecție bine definit și, din păcate, valoarea nu învinge întotdeauna.

În momentul de față, utilizatorul sec. al XXI-lea încă mai folosește toate aceste elemente de informare, dar le folosește haotic, și ca atare acordă de cele mai multe ori importanță unor probleme minore, scăpând esențialul.

Greșeala pe care o fac majoritatea este de a considera cărțile și lectura ca pe un mijloc demodat de a-ți petrece timpul, iar bibliotecile ca pe un lux. Se pare că am uitat că în viața unui om cărțile joacă uneori același rol, decisiv, pe care îl are dragostea, călătoria sau întâlnirea unei mari personalități. Dacă am privi în jur am descoperi oameni care astăzi sunt cu desăvârșire altcineva decât ceea ce erau acum câțiva ani și asta numai datorită unei cărți.

Lectura reprezintă o încercare a spiritului, un important mijloc de a câștiga experiență și idei, de a cunoaște viața prin intermediul altor oameni. În același timp, ea poate însemna un leac pentru orice stare sufletească – o singură oră petrecută în bibliotecă

(Continuare în pag. 5)

poate să alunge sau să vindece orice durere din suflet.

Cărțile ar trebui să aibă un rol principal în viața unui om și mai ales a unei națiuni. Din păcate, noi am uitat să ne folosim de cărțile esențiale pentru a construi o viață și un viitor mai bun. Poate că niciodată nu am știut asta, oricum un lucru e cert și anume că cei mai mulți dintre noi se află într-o goană teribilă, o căutare a mijloacelor financiare, o îndepărtare de ceea ce contează și ce ne poate ajuta. Nici nu e de mirare că ceea ce ne ghidează în viață sunt ideile emise de televiziune, presă, radio. Ideile purtate de cărți, cele care au schimbat cursul istoriei, cele care au adus omul în stadiul actual sunt lăsate pe planul al doilea. Lectura pierde tot mai mult teren în fața "minunilor" tehnologiei moderne: televiziunea și computerul. Astăzi cea mai mare preocupare a specialiștilor este studierea raporturilor lecturii cu audiovizualul și noua tehnologie electronică. Atât TV prin satelit și cablu, cât și informatizarea – ambele au cunoscut un progres accelerat. Îndeosebi computerul, aproape necunoscut la noi cu un deceniu în urmă, a acaparat rapid toate sectoarele vieții publice și a pătruns în locuințele noastre, devenind o prezență frecventă.

Se consideră că cea mai importantă amenințare împotriva lecturii vine însă din partea televiziunii. Mai toată lumea petrece azi cu mult mai mult timp decât în trecut în fața ecranelor, îndeosebi elevii și adolescenții sunt în primul rând cei care se îndepărtează de lectură în favoarea audiovizualului. Dar, pretutindeni în lume TV a reușit să se impună în deprinderile

oamenilor și să concureze cu lectura. Caracteristic pentru modul actual al vizionării e schimbarea de programe cu telecomanda, mixând la noroc imaginile, în căutarea de scene tari, fără a se preocupa de sensul lor. Iar preferințele publicului mare sunt "serialele" conținând: lacrimi, lovituri de teatru, violență, suspansuri abil întreținute, scene cu conținut sexual, până la pornografie. Din păcate, deși TV are imense posibilități de a completa opera instructiv-educativă a școlii, aceste resurse rămân, în bună parte, nefolosite.

Și totuși să nu ne grăbim să tragem concluzii negative. Dacă e adevărat că o mare parte de oameni consacră un timp mai important TV decât lecturii și dacă foarte mulți tineri găsesc tot mai anevoie drumul cărții, se citește totuși, continuă încă să se citească (inclusiv pe micile ecrane și la calculator) și nimic nu pare să indice că lectura ca atare e amenințată de o criză severă. Nu e amenințată, după părerea noastră, nici măcar cartea, deși, fără îndoială, ea va trebui să se adapteze schimbărilor pe care le-a adus noua tehnologie a informaticii.

Să ne uităm la ce se citește și la felul în care se citește. Utilizatorul apelează de multe ori la serviciile bibliotecii în ultima clipă. Acest lucru se întâmplă cel mai des înainte de examen sau când are de redactat un referat. Atunci din carte sunt xeroxate anumite părți sau sunt copiate anumite capitole, care vor deveni în final referate pe cinstre.

Apariția Internetului rezolvă pentru cititorul de azi problema, deoarece își poate lua referatele gata pregătite, de

pe site-uri speciale care conțin astfel de materiale. Pentru a face o pauză, utilizatorul își alege și o carte de beletristică de ultimă oră, despre care a auzit sau a citit în presă. De cele mai multe ori cartea nu prea îl interesează, totuși se apucă să o citească, pentru că autorul respectiv e la modă.

Utilizatorul secolului nostru nu mai frecventează biblioteca exclusiv pentru studiu, deoarece biblioteca și-a deschis larg porțile. Ea nu este numai edificiul care depozitează valorile spirituale ale culturii și ale patrimoniului universal. Nu mai este o clădire cenușie și umedă care difuzează aceste valori culturale în rândul unui număr de "n" cititori.

Activitățile ei s-au diversificat, transformând-o într-un organism viu, care își face simțită prezența din plin în societatea pe care o deservește. Cei care o frecventează pot vizita expoziții de artă contemporană și nu numai. În cadrul ei se pot ține conferințe, prezentări de carte etc. Biblioteca, prin aceste facilități, s-a transformat într-un veritabil micropolis cultural.

Evaluările de ultimă oră, inclusiv diverse sondaje, observații, anchete etc., realizate la BNRM, demonstrează că totuși se citește mult, că citesc cele mai variate categorii sociale și de vârstă și, așa cum am menționat deja putem vorbi, de un spor al calității lecturilor.

Prin urmare, nu credem că e cazul să ne neliniștim că s-ar anunța o scădere vertiginoasă a cititorilor, a cărților citite.

Astfel, ne întoarcem de unde am pornit: calitatea cărții selectate și necesitatea lecturii. Pe lângă aceste două direcții, celelalte (criza de timp, prețurile exorbitante ale cărților, concurența internet-ului...) pur și simplu pierd adeseori brusc și serios, din semnificație. De aceea necesitatea cititului va mai dicta încă mult timp în societatea noastră și, probabil, în lumea întreagă. Ea va asigura perpetuarea lecturilor, în pofida spectaculoaselor schimbări pe care le traversăm.

În concluzie menționăm faptul că nici computerul, nici TV nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor. Deci, cartea va rămâne încă în veacul nostru obiect de studiu. Lectură plăcută, dragi prieteni!

Utilizarea indicatorilor de performanță în demersul managerial

ECATERINA DMITRIC

Pentru a face față necesităților în continuă schimbare ale utilizatorilor, biblioteca trebuie să-și actualizeze resursele și să diversifice serviciile oferite, folosind în acest scop posibilitățile tradiționale și mai ales, posibilitățile oferite de tehnologii moderne de informare și comunicare. Pentru a ști dacă efectul activității este cel așteptat și pe potriiva investițiilor făcute, bibliotecile folosesc tot mai frecvent indicatorii de performanță.

Evaluarea performanțelor trebuie să includă și indicatori pentru resursele și serviciile electronice și, dacă e posibil, să combine formele noi cu cele tradiționale.

În domeniul bibliotecomic, conceptul de calitate este multidimensional și include calitatea informației; calitatea activităților bibliotecomiche, calitatea pregătirii bibliotecarului; calitatea managementului modern aplicat etc.

În acest domeniu, prin calitate se asigură: corelația dintre resurse și informații, flexibilitatea la schimbări; modelarea activității în

conformitate cu necesitățile utilizatorilor.

Sintetic, prin calitate se înțelege satisfacția clientului, „customer satisfaction”, ceea ce în cazul activităților bibliotecomiche reprezintă satisfacția utilizatorului și acoperirea necesității de cunoaștere a acestuia, biblioteca oferindu-i servicii performante, oportune și la subiect.

Îmbunătățirea calității reprezintă țelul managementului calității și este un proces continuu de obținere a performanțelor, activitățile bibliotecomiche tinzând spre o calitate totală menită să răspundă pe deplin cerințelor utilizatorilor.

Evaluarea performanței implică colectarea datelor statistice și a altor date ce descriu performanța bibliotecii și analizarea datelor cu scopul de a evalua această performanță. Cu alte cuvinte, compararea a ceea ce face o bibliotecă (performanța) cu ceea ce trebuie să facă o bibliotecă (misiunea) și cu ceea ce vrea să realizeze o bibliotecă (scopurile).

În standardul ISO/FDIS 2789 : 2003 *Statistica inter-*

națională de bibliotecă la capitolul *Colectarea datelor statistice* au fost introduși termeni noi precum document digital, carte electronică, sesiune Internet, vizită virtuală, baze de date, utilizator activ, acces, rețea, stații de lucru.

Indicatorii de performanță sau calitate se aplică de câteva zeci de ani și constituie subiectul mai multor studii și publicații

Standardul internațional ISO 11620 definește indicatorii de performanță ca „o expresie numerică, simbolică și verbală, derivată din statisticile și datele folosite pentru a caracteriza performanța bibliotecilor”. Indicatorii de performanță includ atât numere, cât și rapoarte între numere.

Criteriile pentru indicatorii de performanță sunt stabilite în Standardul internațional ISO 11620. Indicatorii de performanță ar trebui să fie:

- *Informativi* – ajută la identificarea problemelor și acțiunilor ce trebuie luate pentru rezolvarea lor;

- *Siguri* – produc aceleași rezultate când sunt folosiți în aceleași circumstanțe;

- *Valizi* – măsoară ceea ce au fost creați să măsoare;

- *Potriviți* – compatibili cu procedurile și mediul de lucru al bibliotecilor;

- *Practici* – ușor de înțeles, aplicabili și cerând o cantitate rezonabilă de efort, încadrându-se în timpul de lucru al personalului și fiind acoperiți de calificarea acestuia, de bugetul bibliotecii, de timpul și răbdarea utilizatorilor;

- *Comparabili* – permit compararea rezultatelor dintre bibliotecile cu misiune, structură și clientelă similare.

Indicatorii de performanță măsoară, pe de o parte, eficacitatea în livrarea serviciilor pentru utilizatori, iar pe de altă parte, eficiența costurilor, adică folosirea eficientă a resurselor existente. Calitatea ar trebui să însemne că serviciul este deopotrivă „bun” și ieftin.

Definirea indicatorilor de performanță pentru bibliotecă, evidențiază următoarele aspecte calitative și cantitative:

- Satisfacția utilizatorului;
- Eficacitatea economică, respectiv folosirea resurselor în mod rațional, judicios;
- Gradul de penetrare a pieței;
- Numărul de utilizatori reali în raport cu numărul de utilizatori potențiali;
- Nivelul de acceptare de către consumatori a serviciilor oferite;
- Viteza de reacție a sistemului în punerea la dispoziția consumatorului de informație a produselor și serviciilor bibliotecii;
- Eficacitatea;
- Cifra de afaceri, care în acest caz se exprimă prin volumul de împrumuturi realizat și volumul de informații oferit;
- Încadrarea valorilor timpului de așteptare în zona valorilor utile din punct de vedere al consumatorului;
- Gradul de acuratețe a produselor și serviciilor oferite;
- Nivelul de exactitate;
- Nivelul costurilor efecti-

ve pentru realizarea obiectivelor propuse (cost/buc., cost/pachet, servicii).

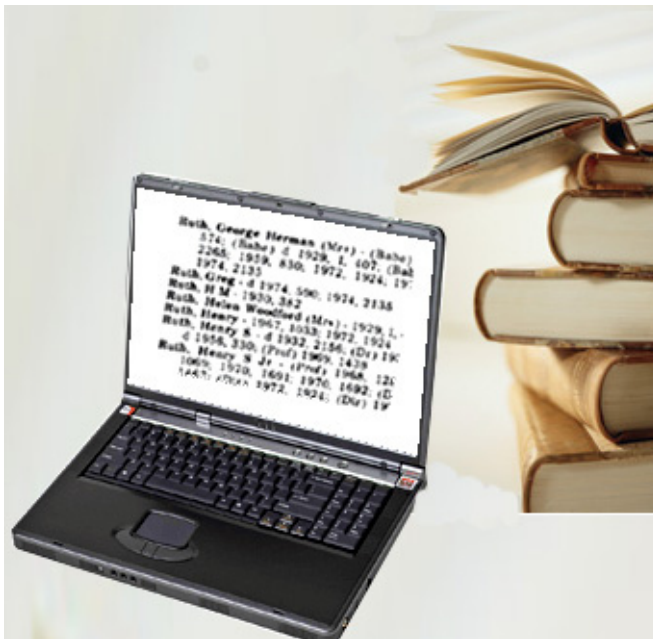
Fiecare bibliotecă trebuie să aleagă un set de indicatori de performanță care să corespundă misiunii și scopurilor instituției.

Câțiva ani în urmă, bibliotecile naționale au ajuns la consens privind lista comună de indicatori esențiali pentru estimarea calității funcționării lor. Secția „Biblioteci naționale”, în cadrul IFLA și CENL, a încercat să evalueze utilizarea actuală a indicatorilor de performanță în bibliotecile naționale

are, nu pot fi comparați;

- Unul dintre obiectivele bibliotecilor naționale este colectarea și păstrarea moștenirii culturale. Un indicator interesant este ca urmare, acoperirea patrimoniului.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova utilizează indicatorii de performanță din cadrul acestui proiect al IFLA și CENL. Proiectul scoate în evidență indicatorii de performanță, care demonstrează nu atât cantitatea, cât, mai ales, calitatea funcționării. Statisticile despre vizite (vizite tradiționale sau vizite web

și a stabilit indicatorii posibili, cu predilecție la utilizarea acestora în directivele și standardele existente.

În procesul de evaluare a activității bibliotecilor naționale, trebuie luate în considerație următoarele aspecte:

- Bibliotecile naționale pot avea câteva funcții;
- Bibliotecile naționale au o clientelă mult mai diversă decât bibliotecile publice sau universitare;
- Misiunea, obiectivele și funcțiile diferă între țări. Unii indicatori precum cei bazați pe cheltuieli financi-

site), achiziții, înregistrări bibliografice, împrumuturi și împrumuturi interbibliotecare, evenimente etc. ar putea fi desigur utilizate pentru comparare, dar ele demonstrează numai rezultatul.

Din motiv că toate eforturile de evaluare a calității unei instituții ar trebui să înceapă de la misiunea instituției și obiectivele ei, confirmarea misiunii generale și sarcinile bibliotecilor naționale sunt oferite prin compararea cu indicatorii propuși.

Misiunile și obiectivele bibliotecilor naționale:

1. Colectarea

1.1. Colectarea patrimoniului imprimat prin Depozit legal (ambele variante: format tradițional și electronic);

1.2. Colectarea patrimoniului național în formă de manuscrise, materiale de arhivă, hărți, fotografii și documente audiovizuale în forme convenționale sau digitale;

1.3. Colectarea publicațiilor străine în limba țării și/sau despre țară;

2. Accesul

2.1 Crearea înregistrării bibliografiei naționale;

2.2. Asigurarea accesului la colecții cu scopul cercetării, studiului precum dezvoltării individuale;

2.3. Asigurarea accesului la colecție de la distanță prin digitalizarea materialelor relevante;

Asigurarea serviciilor pentru utilizatori (ex. referință, bibliografic, împrumut);

3. Marketing

3.1. Promovarea patrimoniului național documentar prin expoziții și alte activități culturale;

4. Conservarea

4.1. Conservarea și promovarea patrimoniului cultural național, inclusiv colecția electronică;

5. Cooperarea

5.1. Implicarea în activitatea bibliotecilor la nivel național, cât și internațional;

5.2. Alăturarea la studiile biblioteconomice și de informare;

6. Management

6.1. Asigurarea eficacității prin tehnologii inovatoare și metodele adecvate ale managementului;

6.2. Asigurarea dezvoltării personalului.

În scopul utilizării indicatorilor de performanță ca instrumente de evaluare a calității și eficacității serviciilor prestate de BNRM, directorul general a emis un ordin cu privire la evaluarea performanțelor conform indicatorilor pentru biblioteci naționale oficializați de CENL. Fiecare șef de serviciu este responsabil pentru măsurarea și calcularea indicatorilor în dependență de serviciu.

Indicatorii de performanță ai BNRM sunt publicați la sfârșit de an în *Raportul anual*. Pentru anul 2007 putem menționa indicatorii cei mai atractivi: procentul publicațiilor naționale achiziționate de Biblioteca Națională ce constituie 92% sau corectitudinea aranjării documentelor la raft (în depozitele închise) 95%, satisfacerea utilizatorilor 83%.

În condițiile în care între biblioteci și alți furnizori de informații se desfășoară o adevărată competiție, pentru a-și dovedi utilitatea față de beneficiari și față de organele finanțatoare, rolul indicatorilor de performanță devine foarte important. Într-o structură generală de planificare și organizare ei vizează facilitarea dialogului dintre biblioteci, utilizatori și finanțatori, și constituie un instrument esențial de decizie managerială.

EMINESCU – BIBLIOTECAR

CRISTINA POPA

Există în istoria cărții românești multe exemple de pasiune arzătoare pentru carte, dar niciunul nu întrece ardoarea și constanta iubire a bibliofilului Eminescu. Pasiunea adâncă pentru studiu și erudiție, nepotolita sete de lectură, interesul pentru cronici bătrâne și pentru informația căutată în fondurile arhivistice ale instituțiilor publice sau private constituie una dintre coordonatele personalității eminesciene.

Pe lângă meseriile de revizor școlar și gazetar, care l-au ajutat să supraviețuiască în momentele dificile ale vieții sale, Mihai Eminescu a îndeplinit de patru ori atribuții de bibliotecar, lucru mai puțin scos în evidență.

În 1865, la Cernăuți, ca elev de gimnaziu, Eminescu este găzduit în casa lui Aron Pumnul, unde "se afla și o mică bibliotecă a gimnaștilor români, ferită de ochii profesorilor străini, căci,

după legile școlare, elevii nu aveau voie să întrețină biblioteci și ar fi fost confiscată și această bibliotecă, dacă în ochii lumii nu ar fi trecut drept proprietate a lui Pumnul. [...] Bibliotecarul era totdeauna un elev găzduit de Pumnul, care locuia în camera în care se afla și bibliotecă." Astfel, Eminescu "incepu să trăiască, să doarmă și să viseze printre cărți".

A doua oară Eminescu a fost bibliotecar la Viena, în vremea studiilor universitare. La **8 aprilie 1871**, societățile studențești de atunci "România" și "Societatea literară și științifică a românilor din Viena" se contopesc în "România jună". În ședința de înființare a noii societăți, Slavici a fost ales președinte, iar "Eminescu, membru ordinar, cu 30 de voturi, se alege bibliotecar, hotărât să vâneze cu orice chip cărțile împrumutate și nerestituite".

În perioada **1 septembrie 1874 – 1 iulie 1875** a fost directorul Bibliotecii Centrale din Iași (azi Biblioteca Centrală Universitară "Mihai Eminescu"). **Mulțumirea resimțită la primirea acestui post Eminescu și-o exprimă într-o scrisoare adresată Veronicăi Miclă (sept. 1874):** "Sunt fericit – zice Eminescu – că mi-am ales un loc potrivit cu firea mea singuratică și dornică de cercetare. Ferit de grija zilei de mâine, mă voi cufunda ca un budist în trecut, mai ales în trecutul nostru atât de măreț în fapte și oameni...". În acest scurt răstimp, Eminescu a demonstrat consecvență în ceea ce și-a propus și, cu primul prilej, întocmește o listă și

mai amplă de cărți vechi, printre care *Psaltirea în versuri* a lui Dosoftei (1673), *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea* de D. Cantemir (1698), motivând alegerea lor: "Netăgăduită este, însă, valoarea lor stilistică și lexicală. Stilistică, căci nu sunt scrise sub influența limbilor moderne, cel puțin nu a celei franceze, și se găsesc în ele locuțiuni cari încep a dispărea din limba de astăzi și se înlocuiesc prin șabloane de fraze străine dezvoltării de pân-acum a limbei noastre; lexicală, prin mulțimea de cuvinte originale pe cari scriitorii bisericești și laici, siliți să recurgă la proprii mijloace, le întrebunțază în compunerile lor". Din păcate, toate intențiile nobile ale poetului legate de îmbogățirea colecțiilor și de o mai bună organizare a bibliotecii ieșene nu și-au aflat o împlinire, el fiind destituit din post la 1 iulie 1875, pe motiv că ar fi sustras din bibliotecă anumite piese de inventar. De fapt fusese o înscenare a unor liberali defăimați de către poet. Mai mult, poetul este hărțuit cu un proces vizavi de directoratul lui, proces care se încheie fără urmări, nefiind găsit vinovat.

A patra oară, Eminescu lucrează ca subbibliotecar, tot la Biblioteca Centrală din Iași, în perioada **septembrie 1884 – decembrie 1886**, îndeplinind unele mărunte sarcini birocratice și servind cititorii în sala de lectură. Poetul, bolnav deja, a găsit în bibliotecă, încă o dată, un liman de liniște.

Om de o largă erudiție și de o cultură înaltă, Eminescu este prototipul bibliotecarilor români de aleasă ținută intelectuală și științifică, situându-se printre deschizătorii seriei de eminenți bibliologi români.

Popas eminescian la Bravicea

Căldura poeziei lui Mihai Eminescu a umplut inimile elevilor și profesorilor Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare” din s. Bravicea, Călărași. Elevii au luat cu asalt Biblioteca Publică pentru Copii și Biblioteca Publică „George Munteanu”, acolo unde Cartea este la ea acasă.

Recitalul de poezie eminesciană, victorina-concurs „Eminescu – poetul nostru îndrăgit”, concursul gazetelor de perete au fost doar câteva din activitățile prilejuite de aniversarea a 159 de ani de la nașterea Geniului literaturii române ce s-au desfășurat într-o localitate din inima codrilor, satul Bravicea, raionul Călărași.

Frumoasa poezie eminesciană a reușit din nou să ne adune împreună pe toți, îndemnându-ne să medităm asupra unor motive simple și vechi de când lumea: dragostea, natura, mama, limba și alte adevăruri ascunse în cărțile poetului care își așteaptă cititorii...

La Bravicea ușile bibliotecilor rămân deschise... iar cititorii nu întârzie să vină...

Melania Pîrlici, Angela Zatic, s. Bravicea, Călărași

EMINESCU-I VREMEA CARE VINE

(125 ani de la prima publicare a operelor *Luceafărul* și *Doină*)

Mircea Eliade, în articolul *Momentul Eminescu* (1935), a firmat: „Eminescu rezistă vremii, opera lui crește cu cât trec anii, viața lui ne ajunge mai scumpă cu cât se împuținează

Epăcat că timpul crește-n urma noastră... Ca lumina stelei ce a apus, Mihai Eminescu ne luminează chiar și după 119 ani de la dispariția lui tragică și atât de prematură. Eminescu este veșnic, cum veșnic este și timpul.

Eminescu nu încetează să fie un spirit tutelar al literelor românești și o expresie definitorie a culturii și limbii noastre. Fiind un gânditor profund și un Poet cu infinite resurse expresive, Mihai Eminescu este cel mai mare și mai iubit Poet român, iar „fiind foarte român, Eminescu e un poet universal” – formula lui Tudor Arghezi.

Astăzi orizonturile artei eminesciene s-au deschis publicului foarte mult, datorită tipăririi și difuzării tot mai ample a creației sale, a operelor sale traduse în mai mult de 60 de limbi ale lumii. Pe Eminescu l-am citit, îl citim și îl vom citi din generație în generație. Eminescu merită acum să fie citit și trebuie să fie promovată toată opera sa, fiindcă a avut ce spune și a spus adevărul vieții, în limbajul cel mai expresiv, în care fiecare cuvânt, încărcat de înțelesuri, vorbește adânc minții și inimii omenești.

amănunțele inedite. Se revine mereu la Eminescu pentru că scrisul său încurajează orice punct nou de vedere, orice interpretare nouă”. Este purul adevăr al zilelor noastre. De eternitatea Poetului au grijă deosebită eminescologii, criticii literari, traducătorii, scriitorii, pictorii, compozitorii, interpreții de muzică, sculptorii, editorii, într-un cuvânt toți acei ce sunt conștienți de comoara lăsată nouă de cel care a fost Mihai Eminescu.

Miile de volume mai vechi și mai noi, fie din opera sau lucrările critice, sunt studiate la Centrul Academic Internațional „M. Eminescu” de la mic la mare: elevi, studenți, profesori, bibliotecari etc. Poetul național e azi o pagină deschisă a culturii noastre.

Anul trecut am sărbătorit două mari capodopere eminesciene: 125 ani de la publicarea *Luceafărului* și a *Doinii*. Nu cred că este vreun om de bună-credință să nu fi citit, recitat sau chiar învățat pe de rost aceste opere de o valoare deosebită.

Și Uniunea Astronomică Internațională s-a arătat extrem de interesată de personalitatea lui Eminescu;

instituția a decis la 14 ianuarie 2008 ca denumirea unui crater descoperit de nava mesager a NASA, în timpul survolării istorice a planetei Mercur, să fie „Eminescu”. Misiunea a permis observarea a 6 milioane de mile pătrate din terenul anterior nevăzut, cât și a mii de cratere. Craterele de pe Mercur sunt numite după mari artiști, cum ar fi Matisse, Vivaldi, Mozart... și acum Eminescu. Iată o scurtă caracteristică științifică: craterul „Eminescu” are 125 de kilometri în diametru și este interesant din mai multe motive: (1) este relativ tânăr; știm asta pentru că are câteva alte cratere suprapuse peste el; (2) este înconjurat de un set impresionant de cratere secundare trasând urma impactului; (3) inelul de vârfuri de la centrul lui „Eminescu” este ușor albastrui. Pe o planetă preponderent gri cum este Mercur, acest lucru este foarte ciudat. După cum se știe, omul Eminescu s-a îndrăgostit de poeta Veronica Micle și în onoarea ei a scris unul dintre cele mai mari poeme de dragoste din toate timpurile: *Luceafărul*. Acum Mihai Eminescu are un loc unic pe Mercur, printre aștri.

În fondul CAIE sunt volume aparte ale operelor lui Eminescu, zeci și zeci de volume, la care mă voi referi pe scurt și care pot fi consultate de către doritori.

Colecția CAIE deține *Manuscrisele Mihai Eminescu*, editate de Academia Română, reprezentând volume reproduse în condiții grafice deosebite, însoțite și de DVD-uri. Aceasta permite cititorului să lectureze *Luceafărul* și *Doină* în original cuprinse în manuscrisul 2 261 – vol. VIII.

Un alt document deosebit de valoros este și *Almana-*

chulu Societății Academice Socialu-Literare „România Jună”, apărut la Viena la 24 aprilie/6 mai 1883, în paginile cărui se publică pentru întâia oară poemul *Luceafărul* – capodoperă a liricii eminesciene și a literaturii române, despre care Tudor Vianu spunea: „Dacă moartea ar voi ca în noianul vremurilor viitoare întreaga operă poetică a lui Eminescu să se piardă (...) și numai *Luceafărul* să se păstreze, strănepoții noștri ar putea culege din ea imaginea esențială a poetului”. Studiind acest *Almanah* am rămas... oarecum mirată, m-am întrebat: de ce *Luceafărul* s-a publicat anume la pagina 39? Semnifică oare poemul *Luceafărul* destinul Poetului? Această coincidență nu este deloc întâmplătoare, parcă *Luceafărul* publicat la această pagină i-a prezis și destinul...

Colecția CAIE deține și CD-uri cu aceste opere, casete audio cu baletul *Luceafărul* de compozitorul Eugen Doga, oferit cu autograf la inaugurarea CAIE: „Cu drag, pentru Centrul M. Eminescu. 2000”. Autorul a participat la comemorarea eternității poetului, publicul a rămas frapat de muzicalitatea și feriala interpretării la pian a mai multor opere de către maestru. Dumnealui ne-a mărturisit: „Eram atras de subiectul *Luceafărului*, dar nu eram pregătit să-l abordez. Față de clasici am o atitudine... aparte. Portretele lor atârnă pe pereți, în rame aurite. Ce se întâmplă dacă nu reușești să urci la înălțimea lor? Ce să mai zic de Eminescu, care strălucește nu ca un portret, ci ca un astru pe cer?... Totuși, odată, împreună cu Loteanu, am hotărât să creăm

(Continuare în pag. 10)

un balet după poemul eminescian. Dar ne doream un balet neobișnuit, cu versuri, căci cum ne-am putea lipsi de verbul lui Eminescu? E atât de amplu, de viguros și expresiv, încât e aproape imposibil să-i găsești un echivalent adecvat. De la început mi-a fost clar că va fi ceva de genul balet-operă, balet-oratoriu...". Autorul a început să compună baletul încă prin anul 1973, dar când a ajuns la caracterizarea *Lucașărilor* s-a oprit. Nu era gata, nu găsea cuvintele muzicale potrivite. Numai după 10 ani de meditație asupra universului etern, în care trăia *Lucașărilor*, într-un timp record, de două luni și jumătate, a finisat baletul. Pentru prima oară, baletul *Lucașărilor*, după libretul semnat de Emil Loteanu, a văzut lumina rampei la 6 iunie 1983, pe scena Teatrului Național de Operă și Balet, în coregrafia lui Valerii Covtun din Kiev. Pentru acest balet, compozitorul a fost distins cu Premiul de stat al URSS. Și lucrarea i-a reușit de minune maestrului Eugen Doga. M-am convins în calitate de spectator în sala arhiplină a Filarmonicii Naționale, la 21 octombrie 2007, și am trăit clipe cu adevărat fericite și irepetabile, de parcă totul era un vis, o poveste...

Alte două persoane, îndrăgostite de Eminescu – doctorul în științe agricole, Ion Cotună, și scriitoarea Eugenia Cernei – au înveșnicit poemul printr-un soi de stânjenele, drept confirmare este adeverința pentru soi de plantă nr. 58.2, cultura stânjenele, soiul / hibridul Taina *Lucașărilor*, eliberată în corespondență cu hotărârea Consiliului Național al Republicii Moldova pentru soiurile de plante din 12.01.1998. Dl Ion Cotună are selecționate mai multe soiuri de stânjenele cu denumirile: Pecetea Latinei, Veronica Micle, Lia Ciocârliă, Candida, Calea Izvoare-

lor, Grafie Magică, Fulguri Stelare, Doina Dorului, Candelă Memoriei, Vraja Luminii și a oferit copia acestor adeverințe pentru fondul de documente al CAIE. Iar celor curioși nu le rămâne decât să vadă acești stânjenele la Grădina Botanică (e de dorit în timpul înfloririi).

O altă operă, ajunsă la 125 de ani de la prima publicare este *Doină* – poem politic, strigătul de durere al Poetului pentru soarta neamului său. Cercetătorii creației eminesciene, și în primul rând D. Panaitescu-Perpessicius, datează cu certitudine primele variante ale ei în anii 1878-1879. *Doină* a fost definitivată în iunie 1883 la Iași, cu prilejul dezvelirii statuii lui Ștefan cel Mare. Este publicată în prima ediție *Poesii*, alcătuită de T. Maiorescu, și a fost citită de poet în aceeași lună, „în ședința ad-hoc a «Junimii», în casa lui Iacob Negruzzi... cu glasul său grav și muzical, întristat acum și amar, în aplauzele zgomotoase ale celor de față...” – mărturisește G. Călinescu.

Pe lângă edițiile apărute mai demult, în acest an au apărut ediții noi ale *Doinei* și despre *Doină*. Cea mai reprezentativă este *Doina lui Eminescu – la 125 de ani*, autor Victor Crăciun, eminescolog, președintele Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, editată la „Semne” și lansată la CAIE în ziua comemorării a 119 ani de la trecerea în eternitate a Marelui Poet.

Ediția are un cuvânt-înainte de acad. Eugen Simion și fundamentări de: D. Panaitescu-Perpessicius, D. Murărașu, G. Călinescu, I. Rotaru, D. Vatamaniuc, Gh. Bulgăr, C. Popovici, Haralambie Corbu, Olivia Nedelcea, Ghiță Florea, M. Cimpoi. În volum găsim variantele *Doinei* (notate A-H), odiseea *Doinei* în lume – variante în limbile: albaneză, aromână, engleză, franceză, germană,

maghiară, olandeză, portugheză, sanscrită și bibliografia cronologică a *Doinei* în anii 1883-1938.

O reușită a CAIE, BM „B. P. Hasdeu” și Editurii „Gunitiv” este și editarea ediției jubiliare *Legenda Lucașărilor*, care a fost lansată la CAIE. Ediția omagială întrunește basmul lui Kunisch, *Fata din grădina de aur*, în traducerea lui D. Caracoste, basmul versificat *Fata-n grădina de aur* și poemul *Lucașărilor*, păstrând ortografia și punctuația edițiilor din care au fost reproduse textele. Mihai Eminescu-i Lucașărilor veșnic ca timpul, luminând pentru noi cu mereu alte străluciri.

Pe parcursul anului 2008 CAIE și-a pus ca scop realizarea cercetării *Lectura operei și despre opera Lucașărilor*. În anul de referință CAIE a decis să promoveze zi de zi capodopera lui Mihai Eminescu – *Lucașărilor*. Am cercetat colecția de documente cu scopul selectării tuturor documentelor în care este publicată lucrarea și care dețin informații despre aceasta. Astfel am organizat expozițiile permanente „*Lucașărilor – destinul geniului*” (125 ani de la prima publicare), „Prezentul etern eminescian”, „Eminescu pe meridianele lumii”, „Ne-a sosit o carte nouă”, în cadrul cărora am expus 214 exemplare.

Colecția CAIE deține în total 190 titluri de documente sau 293 exemplare.

Din ele:

*opera: 104 titluri (172 ex.);

*critică literară: 86 titluri (121 ex.).

După tip:

*cărți: 184 titluri;

*CD-uri: 5 titluri;

*casete: 1 titlu.

După limbă:

*română: 150 titluri;

*rusă: 16 titluri;

*alte limbi: 24 titluri (engleză, germană, franceză, italiană, portugheză, aromână,

nă, estonă, chineză, armeană, sârbă etc.).

Important pentru noi este și impactul: colecția CAIE, în acest an jubiliar de 125 de ani de la prima publicare a operei nemuritoare eminesciene *Lucașărilor* s-a îmbogățit cu o pictură cu același titlu, donație din partea Liceului Internat Republican de Arte Plastice „Igor Vieru”.

Am ținut în vizor promovarea operei prin diferite materiale promoționale, în cadrul diferitor programe culturale și al vizitelor colective pentru toate categoriile de cititori. O activitate de promovare a ediției *Almanahului Societății „România Jună”* (în care a văzut lumina zilei *Lucașărilor*, în 1883) s-a desfășurat la DGETS, în cadrul expoziției „Documente rare”, la care au participat profesori, bibliotecari etc.

Impactul promovării poate fi evaluat astfel:

* vizite colective: 78, participanți: 2 599;

* programe: 78, participanți: 3 722;

* discurs-dezbateri: „Doină nebănuită de a pătrunde în taina *Lucașărilor*”;

* ore de lectură: „*Lucașărilor – un mit original*”, „*Baletul Lucașărilor*”, „*Lucașărilor în interpretări celebre*”, „*Lucașărilor și Doină – 125 ani*”, „*Eminescu pe meridianele lumii*”, „*Cunoaștem pas cu pas viața și opera lui Mihai Eminescu*” etc.;

* ora poveștilor: *Fata din grădina de aur*;

* lansări: *M. Eminescu. Opere alese, Legenda Lucașărilor. Ediție omagială*;

* prezentări de carte: *Lucașărilor – destinul poetului, Odiseea Lucașărilor, Lucașărilor – un mit original, Legenda Lucașărilor, Se revine mereu la Eminescu* etc.;

* vernisaj: „Eminescu – nume sfânt de Lucașărilor pe pământ”.

La tema de cercetare au fost consultate: 18 400 ex.

(Continuare în pag. 11)

– 28% din numărul total de documente eminesciene (66 718 ex.). Raportând la numărul de utilizatori activi, fiecare din ei a consultat de 3 ori o informație despre opera *Lucașfărușul*, 2 599 de persoane care au pășit pentru prima dată pragul CAIE au fost informați despre edițiile jubiliare *Lucașfărușul* și *Doină*, iar 3 722 de vizitatori au participat la programele dedicate operei eminesciene.

În medie, fiecare exemplar s-a consultat de 63 ori, *Almanahul Societății „România Jună”* – de 98 ori, au fost consultate 10 836 ex. conținând opera propriu-zisă a lui Eminescu și 7 623 ex. din lucrările despre opera poetului.

Cele mai solicitate documente despre operă au fost: Rosa del Conte, *Eminescu*

sau despre absolut – 60 ori; Gheorghe Fănuță, *Analize și sinteze* – 97 ori; George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu* – 688 ori; Rodica Marian, *Lumile Lucașfărușului* – 51 ori; Gheorghe Bulgăr, *Momentul Eminescu în evoluția literaturii române* – 41 ori; *Caietele Mihai Eminescu* – 45 ori; Alain Guillermou, *Geneza inferioară a poeziilor lui Mihai Eminescu*; Emil Alexandrescu, *Literatura română în analize și sinteze* – 442 ori; *Dicționar de istorie și teorie literară* – 389 ori; Valentina Lupu, *Polivalența poetului* – 30 ori; Perpessicius, *Opere, vol. 8* – 10 ori; Constantin Cubleșan, *Eminescu în orizontul criticii* – 33 ori; Bogdan-Ducă G., *Mihai Eminescu. Studii și articole* – 34 ori; Vasile Gherasim,

Mihai Eminescu – 37 ori; CD-uri: *Mihai Eminescu, Opera completă*; *Mihai Eminescu. Viața și opera* (în 7 limbi); *Manuscrisele Mihai Eminescu*; *Eminescu în interpretări celebre* (recital de George Vraca); Gheorghe Cozorici, *Un prinț al poeziei* – acestea au fost foarte solicitate de utilizatori pentru a lectura, audia, pentru a face înregistrări – 5 413 ori. Multe din ediții sunt cu autografe ale autorilor, traducătorilor, eminescologilor etc.

Fondul de rezervă al CAIE deține mai multe volume ale lucrării *Legenda Lucașfărușului*, destinate pentru a premia învingătorii la diferite concursuri de lectură ori pentru alte merite ale cititorilor noștri. Această ediție a bucurat cititorii din raioanele Grigoriopol, Nisporeni, Dubăsari.

Concluzii: am reușit să cunoaștem sursele care dețin informații despre opera genială a lui Mihai Eminescu – *Lucașfărușul*, să facem publicitatea și promovarea bine-meritate, să valorificăm colecția și s-o îmbogățim cu noi ediții reprezentative, care să fie lecturate și studiate, memorate și recitate de diferite categorii de beneficiari. Ne angajăm să continuăm în viitor evidența documentelor primite în colecția CAIE pentru a completa bibliografia tematică *Lucașfărușul – destinul geniului* pentru editare.

Aș dori în final să amintesc de spusele lui Geo Bogza: „Atât timp cât pe aceste pământuri soarelui i se va spune soare, iubirii i se va spune iubire și poeziei – poezie, pe el nimeni nu-l va tăgădui!”.

**Elena Dabija, director
CAI „M. Eminescu”**

Eminescu și muzica

Alături de universul poetic al marelui geniu M. Eminescu ne imaginăm și un copleșitor univers muzical ce are o legătură strânsă cu întreaga operă a marelui poet.

Născut într-o familie ce avea pusă la temelie și piatra muzicală, poetul îi mărturisea Veronicăi Micle: “Regret amarnic că n-am învățat muzica, căci din copilărie mama, care avea un glas fermecător, întrecându-se cu tata, care cânta ca un adevărat artist din flaut, descoperise în mine și o ureche remarcabilă de muzician”.

Legătura poetului cu muzica începe din anii copilăriei – prin jocuri, singurătatea codrului, sunetul buciului. Toate aceste imagini poetul le recheamă mai târziu în versurile sale, iar ele îi vor stimula sensibilitatea și înclinația spre muzică.

Aceste idei le putem găsi și în scrierile contemporanilor lui Eminescu, care ne indică dimensiunea spațiului muzicii în preocupările sale. Toate acestea ne vor ajuta să înțelegem mai bine muzicalitatea poetului. Se insistă mult, în general, asupra marelui iubiri a lui Eminescu față de muzica populară, pe care a socotit-o întotdeauna un produs al geniului, al poporului român. De pildă *Sara pe*

deal sau unele fragmente din romanul postum *Geniu pustiu*. Elementele magic-folclorice persistă în *Floare albastră* sau *Călin, file de poveste*. În aceste lucrări observăm o integrare a peisajului românesc caracteristic și o înălțare sau o înveșnicire spre un plan mitic.

Aflându-se în trupele teatrale (una a lui Iorgu Caragiale și alta a lui Mihai Pascaly) poetul se familiarizează cu muzica de scenă. În opinia lui George Călinescu, M. Eminescu ar fi scris poezia *La o artistă*, închinată tinerei actrițe Marița Vasilescu. Ea era o excelentă interpretă de cântece naționale, de care poetul s-a arătat entuziasmat.

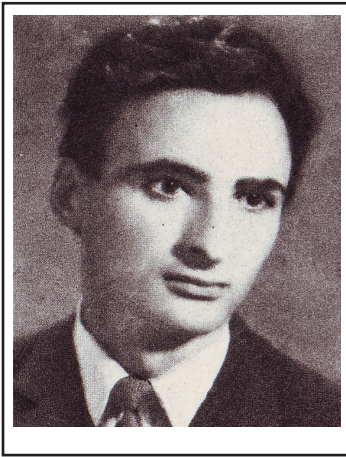
Trăind cinci ani în lumea culturii germane, Eminescu a avut posibilitatea de a intra în universul muzicii mari europene, ca mai apoi să exprime un interes sporit și un profund respect mărețului compozitor Beethoven. Inspirându-și opera și din enigmatică lume a muzicii, Eminescu a scris: “Muzica este totuși încă aceea dintre

arte care stă mai aproape de cultură...”.

Aceste cuvinte ne dezvăluie căldura și atitudinea față de această artă, ca mai apoi o bună parte din creația marelui geniu să fie pusă pe note de către renumiți compozitori. Să fie încadrată în diferite genuri muzicale în așa mod, încât o romanță pe versurile lui Eminescu să-ți răscolească sufletul. Drept omagiu cu ocazia împlinirii a 159 ani de la nașterea lui M. Eminescu Serviciul “Audiovideoteca” a organizat o expoziție cu genericul “M. Eminescu și muzica”. Au fost expuse cărți, muzică tipărită, materiale audiovizuale. Călăuza expoziției a fost baletul *Lucașfărușul*, ce reprezintă una din culmile creației componistice a lui Eugen Doga.

Eminescu a elogiat muzica prin vers, iar muzica l-a ajutat și mai mult. Să-i înveșnicim numele de “Marele geniu – M. Eminescu”.

**Ala Sârbu, bibliotecar Serviciu
“Audiovideoteca”**

ALEXE RĂU CÂNTECUL POETULUI (Grigore Vieru)

Eu sunt Grigore Poetu
Al santei Dochii băetu
Care-a plâns și a cântatu
Ce i-a fost neamului datu.

Când eram eu mititelu
Sfătuiam cu-n zărzărelu,
Căci acasă nu era
Nici tata și nici mama.

Tata la război plecat
Nu s-a mai întors în sat,
Mama pâine căuta
De moarte mă apăra.

De teamă și de urātu
Cu-acel pom m-am înfrățitu,
Iar surori îmi erau mie
Căsuța și poezia.

De atunci mă prăpădescu
După verbul românescu,
El m-a scos din satul meu
Și m-a adus la Chișinău.

De dor mama n-a răbdat, o
Și-n avion s-a urcat, o,
Cât zbura se zbugiuma
"Ho, nebunule!" - zicea.

M-am dus eu pân-la măicuța
Și am înnoit căsuța
Ca un ou era curată
Și vie ca altădată.

Of dar moartea cea venit-a
La mama la Pererâta
A plecat maica-n vecie
Și-a rămas casa pustie.

Pe drumu ce-a plecat mama
Se zărește venind doamna,
Năframa-i prinde-a cerni
Și mă tem că oi muri.

Vă rog, moldovenilor,
Culcați-mă dacă mor
Pe un vers de Eminescu
În pământu ce-l iubescu.

Pe piatră să-mi scriți:
"Poetu, al santei Dochii băetu
Care-a plâns și a cântatu
Ce i-a fost neamului datu."

a. 1991

În liniștea lacrimii să-l avem aproape

CARTEA LĂCRIMEAZĂ CĂ A PLECAT POETUL

Plecarea dintre noi a lui Grigore Vieru, cel mai mare poet basarabean, este o pierdere irecuperabilă. El însă a avut grijă să lase urmașilor o zestre literară nemaipomenită dintre cele mai prețioase. Cartea scrisă de el întotdeauna a fost luminată de razele dătătoare de viață ale talentului excepțional și ale unui suflet curat. Grigore Vieru a fost o personalitate exemplară în multe privințe, mai ales în ceea ce privește apărarea cinstei și onoarei cititorilor. Toate bibliotecile atât din republică, cât și cele din capitală au avut marea fericire pe parcursul anilor de viață ai poetului să-și completeze fondurile de cărți cu tezaurul cărților din creația lui Grigore Vieru.

În ziua de 18 ianuarie, când s-a stins din viață poetul, fiecare bibliotecă a comemorat acest trist eveniment prin organizarea expozițiilor de carte dedicate marelui poet. Fiecare bibliotecar a aprins candela pentru lumina Cărții Poetului, pentru bunătatea sa prin care mereu se dăruia oamenilor, pentru suflarea sa pământeană ce a cântat libertatea, independența și integritatea poporului său.

În dimineața zilei de 20 ianuarie, anul curent, înainte de a-l petrece pe ultimul drum pe Marele Poet, colectivul Bibliotecii Naționale a comemorat amintirea veșnică a lui Grigore Vieru, aprinzând fiecare câte o lumânare. Lângă expoziția expusă în holul Bibliotecii Naționale cu genericul: "Să mor aș vrea întâiul, să văd ce-i zice tu", organizată de Serviciul "Programe culturale", membrii colectivului au recitat versuri dedicate poetului, au povestit crâmpoșele din viața lui, au citit versuri din creația sa, au rostit cuvinte de adio.

Cântecele scrise pe versurile lui Grigore Vieru, interpretate de Doina și Ion Aldea-Teodorovici, răsunau în holul bibliotecii și îi îndemneau pe cititori să-și oprească pe-o clipă pașii, să se închine în fața chipului Marelui Poet, cărților lui pentru un moment de reculegere. Astfel cititorii au avut posibilitatea să se familiarizeze cu următoarele rubrici ale expoziției: "Taina care mă apără", "Cântecul și lacrima", "Poetul acestui neam", "Ghicitoare fără sfârșit", "Cărți de dimineață", "Aproape", "Mamă, tu ești Patria mea", "Casă văduvă și tristă de pe-o margine de Prut" etc. Cântecul poetului a fost lacrima lui, iar pe parcursul anilor de viață a colaborat cu următorii compozitori și cântăreți: Ion și Doina Aldea-Teodorovici, Ion Suruceanu, Lurie Sadovnic, Silvia Grigore, Constantin Rusnac, Ian Raiburg, Nina Crulicovschi, Mihai Ciobanu, Valentina Cojocar, corala "Vocile primăverii" și alții.

Cărțile poetului Grigore Vieru: *Rugăciune pentru mama*, *Aproape*, *Strigat-am către tine*, *Duminica cuvintelor*, *Albinuța*, *Taina care mă apără*, *Fiindcă iubesc*, *Trei iezi*, *Un verde ne vede* și încă alte nenumărate cărți sunt și vor rămâne mereu pentru cititorii de azi și de mâine ca niște surse de înviore pentru sufletele lor.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Raisa Plăieșu

Recitindu-i cărțile lui Grigore Vieru, mereu îl vom avea alături

Încă nu mi s-au uscat bine lacrimile de pe obraji mei, nici nu am să pot da uitării acea zi senină de 20 ianuarie 2009, cu mulțimea de oameni înmărmurită în scuarul Teatrului de Operă, venită să-și ia rămas bun și să-l petreacă în ultimul drum spre cele veșnice pe omul, poetul Grigore Vieru. N-am să pot da uitării nici acele știri, transmise de câteva posturi de televiziune din republică, ce în acele momente de doliu luau interviuri de la oameni de diverse vârste și preocupări aflați în librăriile din Chișinău. Oamenii cu mult neaz regretau că nu pot să-și procure nicio carte de a lui Gr. Vieru, librăriile de asemenea constatau că nu mai au nicio carte pe raft, nici în stoc, din cele zece titluri de carte de-a regretatului poet.

Menționez că nu sunt eu cea în măsură să apreciez acest fenomen, nici să mă dau cu părerea, de e bine sau e rău. Doar una știu – că pentru un scriitor în viață acest fenomen ar fi culmea succesului, dar la acel moment era trist, foarte trist. Doar atunci când pierdem pe cineva, care a fost sufletul și candela aprinsă a acestei națiuni, ne dumirim cât de valoros a fost. Dar poate că e bine și așa, doar nu am puterea să-mi judec semenii mei, poate e un semn bun că ne trezim din neștire, la realitate, o privim cu alți ochi, vrem să-i avem cărțile lui mai aproape, să cunoaștem mai multe din viața lui zbuciumată, să pătrundem în tainele scrisului, ale verbului melodios și blajin al poetului.

Și la Biblioteca Națională cărțile poetului sunt la mare căutare; la rafturile unde mai ieri cărțile Domniei Sale erau rânduite bine, molcume, astăzi este un gol mare, doar formularele cărților ne pot mărturisi cine sunt posesorii, solicitanții cărților. Putem constata cu plăcere că atât tinerii studioși, cât și cei cărunți doresc să cunoască tot mai multe. Este un gest frumos și demn de admirat. Sunt solicitate nu doar cărțile în scris latin, ci și în caractere chirilice.

Bănuiesc că și în multe alte biblioteci din urbea noastră, din satele Moldovei, oamenii, care l-au plâns cu multă jale, țin să tindă, ca mai tot omul, să citească minunatele versuri din poezia *Legământ* închinată geniului poeziei române – Mihai Eminescu:

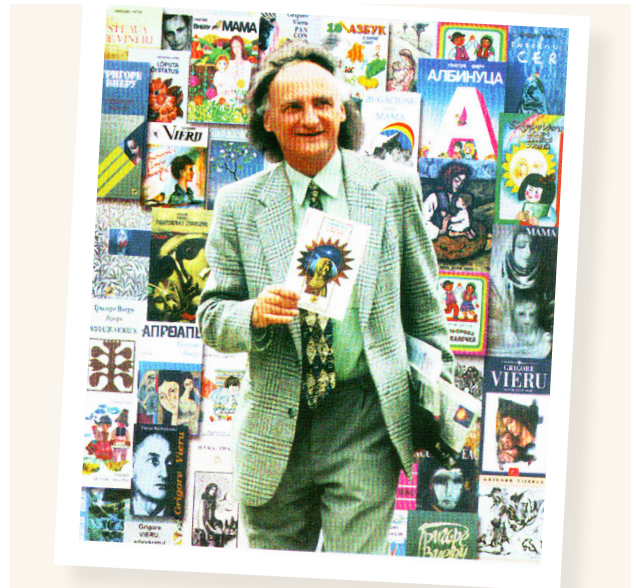
„Știu: cândva, la mez de noapte

Ori la răsărit de Soare,
Stinge-mi-s-or ochii mie
Tot deasupra cărții Sale”.

Mai tot omul încearcă să mediteze asupra celor citite, să se dumirească, deoarece nimic nu este întâmplător în viață. Că bunul Dumnezeu anume în acel moment al vieții, când a fost comemorată ziua de naștere a marelui Eminescu, l-a luat de lângă noi.

Mi-a venit un gând nobil și frumos – să conving fiecare om că este bine să avem demnitatea și curajul să putem distinge bobul bun de neghină, să avem mai mare tragere spre carte, să studiem, să cunoaștem istoria, să cinstim înaintașii noștri, să luăm atitudini oneste. Toate aceste calități nu ne vin nouă așa din senin, nimeni nu ni le pune în straiță, depinde mult de noi, de ambiția noastră. Am certitudinea că avem nevoie de multă străduință și voință pentru a nu dezamăgi tinerele generații.

Maria Brînzan

* * *

“Grigore Vieru este un mare și adevărat poet. El transfigurează natura gândirii în natura naturii. Ne imprimăvărează cu o toamnă de aur. Cartea lui de inimă pulsează și îmi influențează versul plin de dor, de curata și pura limpezire.”

Nichita STĂNESCU

* * *

“Lirica lui Grigore Vieru, organic legată de tradiția eminesciană și folclorică a literaturii noastre, dar nepus de sensibilă la neliniștile secolului, ne oferă generoasa posibilitate de a ne întoarce la izvoare și, totodată, de a ne croi o cale sigură de comunicare cu formule de trăire și gândire artistică ale poeziei universale, mai cu seamă în registrul tematic al iubirii, dragostei de mamă și maternității veghetoare, al valorilor copilăriei și sentimentul Patriei.”

Mihai CIMPOI

* * *

“Pentru artiștii plastici care practică grafica de carte poezia lui Grigore Vieru, imaginile pe care le conține ea, este ca o mană cerească.”

Gheorghe VRABIE

* * *

“...Grigore Vieru este mai mult decât un poet, el este un destin.”

Nicolae DABIJA

* * *

“Grigore Vieru... Este o pierdere mare pentru poporul nostru. A fost cel care a luptat cu sufletul la gură pentru independența neamului nostru, pentru a ne face să fim mândri de noi. Am crescut cu poezia lui Grigore Vieru, începând cu *Albinuța* și poeziile despre mama, tot astfel mi-am crescut copiii cu cărțile lui. Cărțile poetului în Biblioteca Publică «A. Donici» se întrebă ca pâinea cea caldă și se bucură de un succes extraordinar. După părerea mea, Mihai Eminescu a avut un elev extraordinar de bun și nu a mai fost poet în Basarabia de o mărime ca Grigore Vieru până acum.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!”

Silvia TIMOFTI,
Biblioteca Publică “A. Donici”, Chișinău

Biblioteca și activitatea de voluntariat: beneficii bilaterale

În bibliotecile din Republica Moldova cultura voluntariatului este în perioada de constituire. Fiecare instituție infodocumentară trebuie să-și determine poziția față de această activitate, să recunoască și să promoveze activ rolul infrastructurii date.

Activitatea de voluntariat este din ce în ce mai intens discutată, evidențiindu-se sumarul contribuțiilor – formarea capitalului social. Prin cooperarea dintre diverse grupuri se rezolvă problemele cu care se confruntă societatea și se caută soluții. Biblioteca fiind o instituție socială, comunitară, începe să aplice, să dezvolte voluntariatul, pentru a consolida responsabilitatea civică a cetățenilor și valorifica potențialul uman.

Voluntariatul este o acțiune întreprinsă pe baza liberei alegeri care nu urmărește câștig financiar și este în beneficiul societății, instituției, contribuind la formarea unor valori de interes general. Activitatea poate să se manifeste în două forme: organizată – munca este oferită cu voință prin intermediul organizațiilor, grupurilor asociative; neformală – ajutorul necompensat este acordat de prieteni, familie.

Dimensiunile serviciului voluntar se caracterizează prin *durată*: scurtă (activitatea în zilele de odihnă și de sărbătoare, activități ocazionale), medie (până la șase luni), lungă (de la șase luni și mai mult); *tip de plasament*: individual sau în grup; *tip de voluntar*: specializat (profesionist), nespecializat; *vârșă*: cu cât diversitatea voluntarilor după vârstă este mai mare, cu atât avantajele sunt mai numeroase.

Potențialul voluntar nu trebuie recrutat pentru a îndeplini munca bibliotecarului, ci pentru a acorda valoare activității de informare și documentare. Ariile de implicare sunt diverse și se extind în dependență de prioritățile bibliotecii: activități extramuros; servicii la distanță; extinderea orelor de funcționare a bibliotecilor pentru utilizatori; servicii digitale; activități de relații publice; administrarea și actualizarea forumurilor pe interese; educarea tehnologică a utilizatorilor; organizarea lecturii în perioada estivală etc.

Înțelegerea rolului activității de voluntariat este importantă pentru a deter-

mina beneficiile bilaterale: favorizarea implicării sociale și a integrării; obținerea experienței și abilităților (leadership, comunicare, organizare, educație formală și nonformală); creșterea calității și cantității serviciilor; reconstrucția instituțiilor ce se confruntă cu probleme; crearea parteneriatelor de durată și intersectoriale etc.

Cercetările comparative la nivel internațional sunt o formă de a recunoaște importanța voluntariatului:

- în Marea Britanie 23 milioane de oameni sunt implicați în diverse activități de voluntariat. Munca lor echivalează cu cea a 180 mii de muncitori cu normă întreagă sau 65 miliarde de euro per an, ceea ce constituie 7,9% din produsul intern brut;

- în Belgia activității de voluntariat i se dedică 5 ore per săptămână, ceea ce echivalează cu 200 mii de locuri de muncă cu normă întreagă;

- în Franța timpul dedicat activității de voluntariat se egalează cu peste 700 mii de locuri de muncă cu normă întreagă;

- în Polonia 18% din populația țării oferă servicii de voluntariat cu o valoare estimativă de 124 milioane de euro;

- în Germania 36% din populația țării este implicată într-o formă sau alta de voluntariat.

În Republica Moldova, pentru a promova conceptul de voluntariat și a consolida parteneriatul dintre societatea civilă și instituțiile publice, anual se organizează Săptămâna Națională a Voluntariatului „Hai în gașca voluntarilor”. Astfel, la ediția din 2008 au fost implicați peste 30 de deputați, miniștri, viceministri, consilieri, primari și alte persoane publice, oferind comunității exemple de responsabilitate socială. Timpul oferit voluntar de persoanele publice a fost aproximativ de 230 ore, timpul oferit de voluntari din ONG-uri – 1 150 ore. Valoarea muncii depuse a constituit minimum 20 700 lei.

Festivalul voluntarilor este un alt eveniment, care se organizează pentru a recunoaște public meritele voluntarilor din R. Moldova. În acest an, festivalul s-a aflat la cea de-a VI-a ediție și a fost organizat de către „Serviciu pentru pace” și alte ONG-uri din Coaliția pen-

tru promovarea legii și activităților de voluntariat, în parteneriat cu Ministerul Educației și Tineretului din Republica Moldova, Direcția generală educație, tineret și sport a municipiului Chișinău, Asociația „Prietenii copiilor” și Corpul Păcii SUA în Moldova.

La concursul organizat în cadrul festivalului pot participa: voluntari de orice vârstă, ONG-uri ce promovează voluntariatul, tineri talentați în ale scrisului.

Activitatea de voluntariat valorifică interacțiunea socială, economică și civică dintre diverse segmente și grupuri din societate. La moment valoarea economică a activității date în Republica Moldova se estimează la 0,07% din produsul intern brut. În comparație cu alte țări efectul pozitiv al activității de voluntariat este mic. Acțiunile trebuie îndreptate spre: promovarea legii și activităților de voluntariat; determinarea poziției instituției publice față de voluntariat; studierea documentelor și acțiunilor guvernamentale internaționale: Rezoluția despre voluntariat a Parlamentului European, 1983; Declarația 38 cu privire la activitatea serviciilor de voluntariat; Tratatul de la Amsterdam, 1999; Manifestul pentru voluntariat în Europa etc.; precum și elaborarea politicilor interne de integrare a voluntarilor.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” implementează activități de voluntariat. La moment în echipa „Hasdeu” sunt 53 de voluntari. Pe parcursul anului 2008 biblioteca s-a implicat în acțiunile naționale – Săptămâna Națională a Voluntariatului, Festivalul voluntarilor.

Beneficiile activităților de voluntariat sunt evidente. Bibliotecile trebuie să coopereze în vederea susținerii voluntariatului prin intensificarea schimbului de informații și de experiențe.

Resurse suplimentare:

1. <http://www.youth.md>
2. Centrul Național de Voluntariat Pro Vobis <http://www.voluntar.ro>
3. <http://www.credo.md>
4. <http://www.cev.be>

Tatiana Coșeriu,
director adjunct Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

STIMATĂ COLEGĂ, RAISA MELNIC,

anii de viață legați într-un buchet jubiliar de lumină ne cuceresc prin bunătate, prin zâmbetul colegial, prin intensa activitate profesională care servește drept exemplu incomparabil de slujire Cărții și Bibliotecii.

Pe parcursul anilor ați omagiat nenumărate personalități din diferite domenii. Dascălii și renumiții actori de la Institutul de Arte „Gavriil Musicescu” din Chișinău, unde ați fost absolventă a specialității regie, v-au alțoit cele mai nobile calități creatoare ca peste ani, în regia dumneavoastră, să lansați peste 500 de manifestări culturale de amploare în Biblioteca Națională. Iată că a venit timpul să fie omagiat și numele dumneavoastră, care a devenit cunoscut și în domeniul bibliografic, dar și în cel managerial. Nu putem să nu remarcăm succesele anilor de viață prin contribuția la reforma radicală a difuzării culturale în Biblioteca Națională, la implementarea unei adevărate arte expoziționale și a unui repertoriu de activități culturale, care au creat o imagine cu totul nouă a Bibliotecii Naționale. Ați elaborat și publicat *Cataloagele expozițiilor-eveniment*, ce constituie o importantă sursă de informare; ați contribuit enorm la scrierea istoriei cărții naționale prin *Hronicul tipografiilor și editurilor din Moldova din 1643 până în 2003*, prin conceperea polipticului cultural-istoric și științific *Basarabeni în lume* (patru volume), a calendarului *Cele mai bune zece cărți ale Moldovei din sec. XX*, a culegerii *Laureații Saloanelor Naționale de Carte*, prin scrierea diferitor articole, studii, prefețe, deschiderea filialelor de carte românească peste hotare (orașele: Regio Emilia, Siena, Bolzano, Orvieto, Roma din Italia și Atena din Grecia), organizarea anuală a Salonului Internațional de Carte, înființarea și organizarea Cafenelei filosofice etc. Succesele anilor de activitate s-au învrednicit de nenumărate distincții republicane și internaționale, de conferirea de nenumărate ori a titlului de „Cel mai bun bibliotecar al anului”, a titlurilor onorifice pentru activitatea de cercetare și organizare a acțiunilor de amploare, de oferirea diplomelor de excelență.

La acest început de an, vă dorim sănătate, lumină-n priviri, fericire, prosperitate, succese și mulți ani de viață!

*Filiala Asociației Bibliotecarilor ABRM,
colectivul Bibliotecii Naționale,
Comitetul sindical*

Omagiu jubiliar

STIMATĂ COLEGĂ, VALERIA MATVEI,

vă felicităm cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la naștere, eveniment pe care îl sărbătoriți în luna ianuarie.

Este un bun prilej de a ne bucura de realizările deosebite în domeniul bibliografiei naționale. Sunteți totodată nu numai un om corect, onest, o șefă remarcabilă a Serviciului „Cercetări bibliografice”, ci și o autoare apreciată a mai multor articole, prezentări bibliografice, inclusiv un alcătuitor și autor al diferitor ediții ale *Calendarului Național* al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. „Rostul ediției *Calendarului Național* este nu numai de a prezenta recunoașterea mondială a unor nume notorii, dar și de a introduce în patrimoniul nostru utilizabil contribuțiile aduse de nume mai puțin cunoscute. Cu toții, fie că s-a scris mult despre ei sau mai puțin, vin cu merite evidente în propășirea noastră culturală”. Aceste cuvinte spuse de dumneavoastră ne conving cât de mare este contribuția, aportul la munca neasemuită asupra acestei ediții științifice. Succesele anilor v-au adus bucurii profesionale: ați devenit „Cel mai bun bibliotecar al anului”, laureată a Salonului Internațional de Carte din or. Iași cu Premiul „Biblos”, mențiune pentru colaborare activă la *Calendarul Național* în cadrul Salonului Internațional de Carte al BNRM.

Vă dorim sănătate, fericire, noi împliniri și încă mulți ani de viață să urcați atât pe treptele Bibliotecii Naționale, cât și pe treptele menirii bibliografice.

*Filiala Asociației Bibliotecarilor ABRM,
colectivul Bibliotecii Naționale, Comitetul sindical*

SERGHEI UDOD LA 90 DE ANI

Mai mult de treizeci de ani domnul Serghei Udod lucrează în Serviciul „Imprimeria” al Bibliotecii Naționale. Specialist de calificare înaltă în copertare, cum îl mai numeau pe timpuri „meșter faur – mâini de aur”, el a activat mulți ani la Combinatul Poligrafic din or. Chișinău. Prin mâinile lui neobosite au trecut zeci, sute de cărți atât noi, cât și cele mai vechi, având nevoie de o reparație curentă. Și cel mai interesant e că dumnealui și astăzi, la cei 90 de ani ai săi, preferă să mai lucreze, și anume la mașinile sale vechi (lansate de firma „Mansfeld” din Leipzig, Germania): tăierea hârtiei, cusutul cărților, clamarea cărților etc. Și ca lucrul să fie mai calitativ și bine chibzuit, el se străduie să inventeze ceva al său, spre exemplu presarea cărților, îmbunătățind și alte operațiuni de lucru.

Domnul Serghei Udod s-a născut în or. Chișinău, devine absolvent al Gimnaziului Real „Alecu Russo” în anii '30 ai secolului trecut. Este un om cu o inteligență înaltă și o cultură deosebită. Întreaga sa viață s-a bucurat de respectul oamenilor, iar succesele sale în muncă mereu au fost apreciate, fiind distins cu nenumărate diplome.

La aniversarea cea mai frumoasă – a celor 90 de ani împliniți – vă aducem felicitări călduroase, dorindu-vă sănătate, fericire și încă mulți ani de viață!

E. Bolgarina, șefa Serviciului „Literaturile Lumii”

GAZETA bibliotecarului

Ianuarie-Februarie 2009

Redactor-șef: Alexe Rău

Secretariat: Elena Turuta,
Raisa PlăieșuProcesare computerizată:
Maria GriniucAdresa redacției:
str. 31 August 1989, 78 A
MD 2012
Chișinău, Republica Moldova
tel./fax: 22 14 75
23 80 04

e-mail: gazetabib@yahoo.com

Alte adrese ce conțin informații
din lumea bibliotecară:www.bnrm.mdwww.hasdeu.mdwww.ase.mdwww.pll.mdwww.ulim.md/librarywww.usm.md/bcu/istorie.phpwww.library.utm.md<http://mtc-or.md><http://moldova.cc/bibung><http://cid.from.md>www.sbm.dnt.mdwww.youth.md/library.phpwww.soros.md

Un american pretinde că a găsit o comoară de trei miliarde de dolari cu ajutorul Google Earth

Google Earth poate aduce beneficii substanțiale celor care îl folosesc, dacă îl credem pe Nathan Smith, care pretinde că ar fi descoperit o comoară folosind acest soft. Un muzician din Los Angeles, Nathan Smith, folosea într-o zi Google Earth, examinând la întâmplare părți din trecătoarea Aransas din Texas, când deodată a zărit o formă cunoscută lângă Barkentine Creek. Zona i-a atras atenția, crezând

Știri IT

că a identificat epava unui vas spaniol despre care se presupune că și-ar fi găsit sfârșitul la sud de Refugion, Texas, în 1822.

După ce a consultat câțiva experți a concluzionat că vasul și comoara sa valorează mai bine de trei miliarde de dolari. Și-a luat un detector de metale și a plecat în zona respectivă. Din păcate pentru el, însă, acolo este o proprietate privată a lui Morgan Dunn O'Connor, o personalitate marcantă din Texas. A decis prin urmare să apeleze la justiție.

Avocații lui Smith susțin că acolo exista un canal navigabil. Dacă au dreptate, legea din Statele Unite spune că prima persoană care descoperă o comoară are dreptul la o parte substanțială din ea. Pe de altă parte, dacă se va decide că nu a existat niciun canal navigabil acolo (așa cum susțin mulți experți), atunci Nathan Smith va trebui să își ia gândul de la cele trei miliarde de dolari. Judecătorul va stabili luna viitoare cine are dreptate.

Sursa: <http://www.unimedia.md/>

Cercetătorii au identificat particule periculoase emise de imprimante

Particule potențial periculoase emise de imprimantele laser comune au fost identificate de o universitate australiană și de alți cercetători.

Cercetarea, efectuată de Queensland University of Technology, a studiat descoperirile anterioare că aproape o treime din imprimantele laser emit un mare număr de particule ultrafine. Aceste particule mici sunt potențial periculoase pentru sănătate deoarece pot penetra adânc în plămâni.

Studiul a descoperit că particulele ultrafine sunt formate din vaporii produși atunci când se imprimă imaginea pe hârtie. În procesul de tipărire, tonerul este topit, iar atunci când este fierbinte, anumite componente se evaporă creând vaporii. Particulele sunt formate atât din hârtie, cât și din toner fierbinte. Cu cât se încălzește mai tare imprimanta, cu atât șansa de a se forma particule este mai mare, arată studiul.

Cercetătorii au comparat o imprimantă cu emisie scăzută de căldură cu una ce emite mai multă căldură. Imprimantele cu o emisie scăzută de căldură cu controlori eficienți ai temperaturii emit mai puține particule. O creștere bruscă a temperaturii poate amplifica problema emiterii de particule, au descoperit cercetătorii.

Sursa: <http://www.smartnews.ro/Hardware/>
Rubrică susținută de Natalia Rotaru